

Zaligmaking: de erkenenis der waarheid

Door: D.T. Brinkman

www.bijbelcollege.nl

Wat is de grondslag voor de redding van een mens? Met andere woorden: hoe kan een mens, die de dood schuldig is, gered worden? Kan een mens zelf iets doen daaraan, zoals eerdere lessen aangeven namelijk: door tot geloof te komen, zich te bekeren, of ligt de zaak anders?

In het Christendom zijn –rondom het behoud van de mens- een aantal opvattingen gangbaar. De éérste die we hier noemen is de opvatting dat de mens, wanneer hij “binnen de kerk geboren wordt” behoort tot “het verbond” – dat is de “reformatorische opvatting”, de verbondsleer. De tégengestelde opvatting is deze: een mens kan slechts dan voor eeuwig gered worden wanneer hij of zij zich bekeert. Dit is wat de Bijbel onderwijst op veel plaatsen.

Willen of verlangen?

Een andere opvatting die tegenwoordig (weer) steeds meer terrein lijkt te winnen, is de gedachte dat **alle** mensen behouden worden, ongeacht of ze nu gelovig zijn of niet. Wedergeboorte wordt als niet noodzakelijk (voor de ongelovige) geacht, men dient te vertrouwen “op het geloof **ván** Christus”, etc. Grondslag hiervan, althans voor de “modernere varianten” van deze leerstellige opvatting is de gedachte die we onderstaand citeren:

In 1 Tim. 2:3,4 lezen we: "Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker, welke wil, dat alle menschen zalig worden en tot kennis der waarheid komen." Concordant vertaald zou dat luiden: "God, onze Redder, die wil, dat alle menschen gered worden en tot erkenenis der waarheid komen." Daar staat het duidelijk: God wil de redding van alle menschen. Zeg nu niet: God begeert het; Hij zou het wel gaarne hebben, want dat staat er niet. De apostel gebruikt hier het woord theloo, willen. In het 8e vers: "Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen," gebruikt bij het werkwoord boulomai, en dat is een willen, waarvan de uitvoering afhankelijk is van den wil van een ander.

(A. Lukkien, Schiff en Leer)

Aan het taalgebruik kunt u zien, dat de gedachte niet héél nieuw is. Sterker nog, de gedachtegang is al heel oud en is één van de eerste, en oudste, Christelijke dwalingen: het “universalisme” of de “alverzoening”. Er is over deze opvatting al heel veel gepubliceerd en dit korte artikel zal dan ook niet een volledige weerlegging of uitleg bevatten. Ik concentreer mij op 1 Timoteüs 2:3,4. De tekst, zoals we deze in de Voorhoeve vertaling vinden luidt:

1 Tim. 3.4

Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil dat alle mensen behouden worden en tot kennis van de waarheid komen.

We zien hier dat het goed en aangenaam is voor God dat

- a. alle mensen tot behoudenis en
- b. tot kennis (andere vertalingen: “erkenenis”) van de waarheid komen.

De universalisten leggen hier de nadruk op het éérste: het feit dat Paulus zegt dat God **wil** dat alle mensen tot behoudenis komen. En, zoals u boven kunt zien, stellen zij vervolgens dat dit **daarom reeds een féit is**; “God redt alle mensen”. Als dát zo is, dan is het óók zo dat alle mensen tot kennis van de waarheid zijn gekomen, immers dit is een voorwaarde voor dit behoud. Een ieder die in de wereld om zich heen kijkt zal constateren; er is op dit moment absoluut geen sprake van dat alle mensen tot erkenenis van de waarheid zijn gekomen, integendeel! Er kan echter gesteld worden dat dit beiden een toekomstig gebeuren is in die zin dat God éérst alle mensen met zich zal verzoenen, ze zal redden, en dat zij dán tot erkenenis of erkenning komen van Hem.

Dan is de volgende constatering die we moeten doen, zoals de schrijver al voelt aankomen, dat de grondtekst spreekt over **willen** in de zin van **wensen**. De schrijver verklaart echter, in antwoord hierop:

“De apostel gebruikt hier het woord theloo, willen. In het 8e vers: “Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen,” gebruikt bij het werkwoord boulomai, en dat is een willen, waarvan de uitvoering afhankelijk is van den wil van een ander”

Een, gezien de normale interpretatie van het 8^e vers, opmerkelijke uitlegging. Nog opmerkelijker is dan, dat de voetnoten van de Voorhoeve-vertaling juist exact het tegenovergestelde beweren:

‘Willen’ in vs.4 (thelo) drukt meer **een verlangen óf voornemen uit**; in {#1Ti 2:8} is het **een sterker woord** (boulomai) dat meer een **beslist wilsbesluit** uitdrukt.

Oftewel, in vers 8 is er sprake van een “opdracht” van de Apostel Paulus, een voorschrift, voor de gemeentelijke gang van zaken – een eis die hij stelt aan de oudsten.

De Darby-vertaling geeft het gedeelte uit 1 Tim. 2:3,4 als volgt weer:

“who **desires** that all men should be saved and come to the knowledge of the truth”

En het 8^e vers is door Darby vertaald als:

“I **will** therefore that the men pray in every place, lifting up pious hands, without wrath or reasoning.”

Desires = verlangt. Darby’s vertaling is daarmee in lijn met Voorhoeve’s voetnoot c.q. opmerking dat het woord dat hier in de grondtekst wordt gebruikt een **verlangen of voornemen** uitdrukt. Wie heeft er nu gelijk? De kennis van het Grieks van Darby is alom geroemd. We zouden ons daarom kunnen beroepen op zijn kennis (en geestelijk inzicht) echter het is tegenwoordig ook zeer goed mogelijk zelf nader onderzoek te doen. We kunnen dit, aangezien niet iedereen de grondtekst machtig is, verder onderzoeken middels een grondtekst-vergelijking via een computerprogramma. Het woord ‘thelo’ zal toch op meer plaatsen gebruikt zijn, en hoe is het daar vertaald? Als we de andere vertalingen van het woord én de manier waarop het woord gebruikt is in de teksten, de strekking van de teksten, analyseren zal dit ook de verklaring geven voor 1 Timoteüs 2:3,4.

In het Nieuwe Testament komt het woord bijna 200 keer voor, in diverse vervoegingen. Een aantal citaten:

Matt. 8:2 En zie, een melaatse kwam naar Hem toe en huldigde Hem en zei: Heer, als **U wilt**, kunt U mij reinigen. 3 En Hij strekte zijn hand uit, raakte hem aan en zei: **Ik wil**, word gereinigd! En terstond werd hij van zijn melaatsheid gereinigd.

Matt. 11:14 En als **u het wilt** aannemen, hij is Elia die zou komen.

Matt. 12:38 Toen antwoordden sommigen van de schriftgeleerden en farizeeën Hem en zeiden: Meester, wij **willen** van U een teken zien. 39 Hij antwoordde echter en zei tot hen: Een boos en overspelig geslacht **verlangt** een teken, en het zal geen teken worden gegeven dan het teken van de profeet Jona.

In het bijzonder in dit laatste vers zien we dat het willen (thelo) door de Here zélf als een **verlangen** (en niet: een gebiedend willen!) wordt “vertaald”. In de andere aangehaalde verzen zien we ook dat het niet om een “willen” gaat dat dwingend is, alsof er geen ontsnappen mogelijk is, maar juist een “verzoekend”, oftewel verlangend willen is.

Matt. 14:5 En **hij wilde** hem doden, maar was bang voor de menigte, omdat zij hem voor een profeet hielden.

Hier zien we nogmaals zeer duidelijk dat het ‘willen’ niet gelijk staat aan ‘doen’ of uitvoeren. Herodus verlangde, wenste, dat Johannes dood was en wilde hem ook doden maar **dééd het niet** omdat hij bang was voor de mensen; zij immers hielden Johannes voor een profeet! Daarom deed hij het niet (totdat hij er later toe verleid werd en hij dit toch deed, hoewel het hem **bedroefde**..!).

In Matt. 15:28 is het vertaald met “gij wenst”, in Matt. 27:21 gaat het om de wens, keuze, van het volk, Joh. 6:11 met “wensten”, etc., etc.

En hoe gebruikt Paulus het woord, want om zijn brief gaat het immers?

Rom 7:15-16, 18 Want wat ik doe, weet ik niet; want niet wat ik wil, bedrijf ik, maar wat ik haat, dat doe ik. Als ik nu dat doe wat ik niet wil, stem ik met de wet in dat zij goed is. [...] Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is bij mij aanwezig, maar het doen van het goede niet.

Hier geeft Paulus aan dat zijn willen (en hij kiest hier nadrukkelijk voor het woord **thelo**) juist **niet** iets kan afdwingen. De NBG-vertaling geeft dan ook het ‘willen’ hier, mijns inziens zeer juist, weer met ‘wensen’.

1 Kor. 7:7 ik zou echter willen dat alle mensen waren zoals ook ikzelf; maar ieder heeft zijn eigen genadegave van God, die een deze, de ander die.

Ook hier de uitdrukking van een **verlangen of wens**, zelfs wetende dat die wens niet vervuld zou gaan worden omdat ieder zijn éigen genadegave van God heeft gekregen en niet iedereen ‘als Paulus’ kan zijn!

In de 1e Timoteüsbrief komt het woord ook nog voor in hoofdstuk 5:11

“Maar wijs jongere weduwen af; want wanneer zij zich in zinnelijkheid tegen Christus keren, willen zij trouwen”

Gaat het hier om iets wat er **per definitie zal gaan gebeuren** of .. is het de wéns, het verlánge, van de jonge weduwen om te hertrouwen? Het gaat hier duidelijk om een willen in de zin van “verlangend naar” en daarom dat Paulus zegt dat jonge weduwen voor de taak minder geschikt zijn, gezien het “risico” dat zij verlangen om te (her)trouwen.

Tot slot, Openbaringen 22:17

“En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; laat hij die wil, het levenswater nemen om niet.”

Wederom een vrijwillige keuze; die het wil, **die het verlangen heeft**, kan het levenswater gratis nemen.

Hiermee, met deze kleine bloemlezing c.q. “schrift met schrift te vergelijken”, is afdoende aangetoond dat het woord ‘thelo’ **niet** kan worden uitgelegd als een “onontkoombare wil van God” die voor een ieder zou gelden, maar een **verlangen** van God dat élk mens tot geloof, tot “erkenning van de waarheid” zou komen. Het gered worden hangt daarmee samen; het wordt in één zin genoemd. Tot erkenning komen van de waarheid is noodzakelijk voor de behoudenis. **Anders te leren is een verdraaiing van de Schrift**. Niet alleen van de tekst uit 1 Tim. 2:3,4 maar álle andere teksten zouden dan aangepast moeten worden (qua vertaling en uitleg).

Het ‘willen’ uit 1 Tim. 2:8, *boulomai*, vinden we in de volgende verzen: Hand. 18:15, Filip. 1:12, 1 Tim. 2:8, 5:14, Tit. 3:8 en Judas 1:5. Inderdaad een krachtiger, gebiedender, “willen”, in de zin van een opdracht.

Titus 3:8 Het woord is betrouwbaar, en ik wil dat je op deze dingen aandringt, opdat zij die God geloven, ervoor zorgen zich toe te leggen op goede werken. Deze dingen zijn goed en nuttig voor de mensen.

Hier gebruikt Paulus op zeer duidelijke wijze het *boulomai* in die zin dat hier een ‘willen’ wordt aangegeven in de zin van een opdracht. Géén verlangen, richting Titus, maar: een opdracht. Paulus wil dat Titus dit doet, draagt hem dit op. Als *boulomai* een “verlangend” of “wensend” willen was, dan zou de strekking van deze tekst erg wonderlijk worden. Het wordt dan een vrijblijvende opdracht en het resultaat er van staat dan niet vast terwijl juist het resultaat van dit ‘willen’ zo belangrijk is en het daarom gevolgd wordt door een ‘opdat’.

Conclusie

We kunnen lang discussiëren als gelovigen of een bepaalde uitlegging van de Schriften juist is. Maar wanneer de Schrift de Schrift uitlegt, is er geen discussie meer nodig, voorzover al mogelijk.

De Bijbel laat zeer duidelijk en onomwonden zien dat de gegeven uitlegging van 1 Timoteüs 2:3,4 -als zou Gods “willen” hier betekenen dat het een “gebiedend, onontkoombaar” en daarmee voor iedereen geldig “willen” zijn- onhoudbaar is. 1 Timoteüs 2:3,4 is één van de meest belangrijke kernteksten in de verdediging van het hedendaagse universalisme en, zoals nu aangetoond, een tekst welke hiervoor niet aangevoerd kan worden!

De opvatting dat God “een redder van **alle** mensen is” in die zin dat Hij allen **zal** behouden –ongeacht of zij nu tot erkenning der waarheid zijn gekomen of niet- is daarmee afdoende als een onjuiste these weerlegd aangezien de kerntekst die deze gedachte zou moeten ondersteunen dit in het geheel niet doet, integendeel!